

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“-ra.

Ha lapunk ez évbeni működése elég szerencsés volt, igen tisztelt előfizetőinket a további pártolásra megnyerni, tisztelettel kérjük az előfizetési díjt, — mely **évnegyedre 1 frt 50 kr.** a „Jogász-Egylet“ igen tisztelt tagjainak 1 frt — a kiadó hivatalhoz, Wittich József könyvkereskedésébe mielőbb beküldeni.

Dobolyi Sándor.

Maros-Vásárhely augusztus 16.

Mai tárczánk hozza egész terjedelmében a lapunk legközelebbi számában ígért „Neue freie Presse“ vezércikkét. Felesleges ennek több oldalu érdekes voltáról részletesen szólni. Szolgáltatára áll az most már annak, a ki saját szemével kíváncsiabból terjedelmestanaságot olvasni egy nagyon széles körű német lap magyarellenés érzelmeiről.

Nem akarjuk alaposan kutatni a fennforgó német hirlapnak ép e napokban minden praecedens nélkül felmelegített gunyoló, alánéző epés kitörése okait, mert hiszen az ugy is hálátlan munka lenne, miután tisztán és bizonyosan tudjuk, hogy e tekintetben magyar részről olyasmi nem történt, mely által a többször felidézett lap legkevésbé is indíthatva lett volna a magyar nemzet ellen kiméletlenül vezércikkkezni. Mi egy kétségen kívül sok ésszel vezetett lapnál csak azt bámuljuk, hogy lehetett társadalmi, állami convenientiáról, szép helyzete méltóságáról, és az ált. a annyiszor és mindig fenn pengetett művelődésről egészen elfeledkezve, egy nem indokolható ellenszenv árjától engedni, magát ragadtatni. Hiszen a convenientia megsértése, sőt plane lábbal tapodása a legkiáltóbb jele a műveletlenségnek, s ha olvasó közönsége — miként állittatik — a valódi műveltség táptorrása, akkor az előtt, legkevésbé ki-melő eljárása által saját maga vetkezteti magát azon méltóságból, melylyel előfizetői temérdek száma ruházta fel akkor, midőn a birodalmi lapok felébe helyezé legszélesebb kiterjedtségű bizalma által. Nem akarnók hinné, pedig ugy van, hogy legtöbbször a szerencse csak emészt, de nem emeli a műveltséget, minek lélektani oka abban van, hogy egy kedvező állapotban nagyon is hajlandó az ember: elfeledkezni saját magáról s embertársairól, s kitöréseiben szükségűtől, szenvedéstől ellenörözve, gátolva nem levén, korlátlanul, kártékonyan tör ki — képzelt műveltsége számlájára.

De eltekintve lélektani oldalától a fennforgó eljárásnak, mi ugy találjuk, hogy az nem célra vezető se a Lajtán tui részekre, se az összes osztrák-magyar államra nézve. Ha a „Neue freie Presse“ célul tűzte ki magának a Lajtántuli osztrák-német tartományoknak a nagy németországgali egyesülését siettetni, azt legkevésbé kö-zelítheti meg Magyarország kissebbitésével, bántalmazásával, mire Magyarhon okot nem szolgáltatott. Egy oly eljárás, mely a morált nélküli, nincs jogositva sikerre számítani. S legyen szabad e tekintetben figyelmeztetni a nagy lapot, hogy a hatalmas német állam még vallásosabb, mint vitéz, sőt vitézsége látható vívmányait inkább egy láthatlan kéz adományának mint saját küzdelme eredményének tekintette, szóval: a német nemzet vallásos nép, s mint olyan nem fogadná tárt karokkal azt az atyafiságos részt, mely egy a keresztény vallás és polgáriassodás érdekében sokat tett és áldozott nemzetet oly sötét színben akarna a művelt világ elébe állítani, melyre az magát még a Lajtántuli német részekkel szembe se érdemesítette, legkevésbé pedig arra méltó, hogy ily bántalmazó kifezéssel éljen irányában: „Die Magyaren begeiferndielautesympathien der Deutsch-Östereicher für Deutschland“ u. s. w. A „begeifern“ ige már csak azért se lesz vala használható, mert a mellett, hogy a magyar nemzetnek a Lajtántuli német részek irányában minden időben tanusított nemes és méltányló magatartásával szembe nincs is értelme, de sérti az illemtet, s ekkor magának a lapnak, mely ilyesmit megenged magának, érzékeny kárt okoz, mely ha momentán nem is észrevehető, de romboló viszhatása csak hamar beáll, mint egy el nem talált gyógyszerő, mely a helyett, hogy javítson, bizonyosan destrual.

S ha a tisztelt lap az öndicséretben elég bőkezű, ahoz semmi szavunk, elvégre is a két ügyfél közti egyenetlenséget egy harmadik, a részrehajlatlan civilizatio dönti el. De kiméletlenül kissebbitő kifejezéseit, igénytelen észrevételünk kíséretében azért igtatjuk ide, hogy azok, mint „corpus delicti“-k, szolgáljanak azokkal szembe felmutatandó védelmünk támogatásául: „Wo sollen denn die Deutsch-Östereicher ihre geistigen Berührungspunkte suchen? Etwa bei den Magyaren, deren geistigem Bedarfe eine Politik voll rhetorischer Oberflächlichkeit ohne inneren Culturdrang Genügeleistet?“

Tisztelet, becsület, de igazság is. Mi nem akarunk magunknak a kellő mértéken felül egy hajszálnyit is arrogálni; de mégis, miután a „Daily News“ már 1849. márcziusi egyik számában ezt írta rólunk, hogy „magának Angliának sok eltanulni valója van Magyarországtól az alkotmányos élet téren,“ hogy akkor a „Neue freie Presse“ a mi politikai tudományunkat retorikai felületességnek nevezze, az mégis égrekiáltó vagy, rossz akarat, vagy tudatlanság. Mi, mikor a nem érdemlett kissebbités ellen is védjük magunkat, azt tettük s tesszük ugy, hogy a lajtántuli német részek s azok organuma ellen egyetlen bántalmazó szót nem szalasztunk ki író tollunkból. S ha a nagy német lap a mivelődés iránti bennső vonzalmat határozottan meg is tagadja tőlünk, de azon bennső jutalmazó öntudatot, mely ugyan-csak a „Daily News“ 1849. márcziusi számán alapszik, nem fogja elvitathatni tőlünk a hirlapvilág összes lapja se. „Az példátlan az emberiség történelmében, így ír a nagy tekintetű angol

lap, mit a jelenben Magyarhonban észlelünk; ott most nincs közigazgatás, nincs igazságszolgáltatás, s mégis egyetlen büntény nem merül fel.“

Nem szándékunk a „propria laus“ bünébe esni, melyről helyesen van megjegyezve, hogy: „sordet.“ Mi, szembe a uémet lap kissebbitő vádjával az alkotmányos világ egyik legmiveltebbnemzete birálatára hivatkozunk azon meggyőződésben, hogy a „Neue freie Presse“ corpus delictije ellen, önvédelmünkre nemes bizonyítékokat használtunk a nélkül, hogy vádlónkat egyetlen szóval bántalmaztuk volna.

Dobolyi Sándor.

JOGI ROVAT.

A köteles főeskü.

Dr. Soos Kálmántól

Dr. Csacsó Imre urnak e lapok basábjain megjelent értekezése: „Az eskürről, mint a polgári perekbeni bizonyítékról“ engem is a fölvetett nem csekély fontos ságu tárgy körüli nézeteim elmondására indított; de mielőtt az eskü bizonyíték érdemleges tárgyalásába becsátkoznám s az értekezőtől eltérő vagy avval meggyőző véleményemet kifejténém, — mit egy külön cikksorozatára hagyok fenn — megelőzőleg, mintegy hézag pótlóul a főeskünek egyik a kérdéses értekezésben nem érintett nemére, a köteles főesküre vonatkozó nézeteimet kívánom az alábbiakban, lehető rövidre szabva egybefoglalni.

Köteles vagy szükségképpen főeskünek azon ügydöntő esküt szokás nevezni, melynek letételére valamelyik peresfél ajánlkozása vagy önkéntes elfogadására való tekintet nélkül, jogügyének különbeni elvesztése terhe alatt, bíróság köteleztetik.

Az ily értelemben vett, s a magyar törvénykezés, rendtartásban is jelentkező köteles főesküt sem általános jogi elveknél, sem tapasztalati adatoknál fogva nem tartom igazolhatónak.

A köteles főeskü mindenek előtt nem igazságos; mert ellenkezik a személység jogának azon szükségképpen követelményével, mely szerint mindenki cselekvényeit a mennyiben ez által mások jogait tényleg nem sérti, szabadon választhatja, ugy a kinálkozó bizonyítási eszközket is tetszéséhez képest választhatja vagy nem; tehát ellenkezik a szabad rendelkezhetés jogával, az akaratnak szabad eltökélhetésével;

ellenkezik a természeti becsület és jó hírnév jogával, melynél fogva bár ki is mindaddig becsületesnek s állítása való hűnek tartandó, míg az ellenkező reá nem bizonyíttatik, a nélkül hogy állításait vallásos szentesítéssel is megerősíteni köteleztethetnék;

nem fér össze a törvény előtti egyenlőség elveivel, mert nyilatkozatának ellenfele ellenkező, s hasonlólag bizonyíttatlan állításaival szemben, a bíró csak ugy hajlandó hitelt adni, ha azt esküjével is megerősítendi; holott mindenki állításainak a jogegyenlőség elvénél fogva legalább is egyenlő érvényt igényelhet a másikával, s ehez képest követelheti az előbbi állapotban való megtartását mindaddig, míg annak jogtalansága tényleg nem bizonyíttatik be.

A köteles főeskü továbbá a lélektani kényszer nemét képezi, mely hamis eskütételre, az igazság elnyomására, elferdítésére vezet, már pedig a jogtalanságra szö-tönző és vezető eszköz jogosnak nem nevezhető.

Ha már, mint kényszereszköz önmagában véve sem igazolható, annál kevésbbé van helyén a polgári eljárásban, melynek céljával: az alaki igazság kiderítésével, az u. n. tárgyalási per természetével, (melynek lényege a perlekedés folyamának az ügyfelek szabad vezethetésén, s a bíró nemleges feladatán sarkallik) összeütközésbe jő. Ezen

czéllal viszonyzatban nem levő, annak meg nem felelő kényszereszköz tehát nem is igazolható, mert nyomozás természeténél fogva az anyagi igazság kikutatására látszik irányulni, úgy de épen az utóbbira törekvő büntető törvénykezésben az eskü, mint önálló bizonyíték, elő sem fordul, s a köteles főeskü mind ügydöntő mind tisztító alakjában valamennyi újabb fenyítő törvényhozás által, mint czélszerűtlenség és igazságtalannak fölismeret bizonnyitási eszköz, teljesen meilőztetett. Annál kevésbé helyeselheto s nagy következtetés a kényszereszköznek mint az általános mellőzött nyomozási rendszer szoros kifolyásának a polgári jogszolgáltatásnál való fenntartása.

Össze ütközik továbbá a köteles főeskü azon általános elfogadott elvvel, hogy a ki valamit állít, a tartozik bizonyítani, mert a köteles főeskü által az eskütételre kötelezett, másnak céljai elérhetése végett azaz másnak javára önérdéke ellenére tartozik, valamit tenni, bizonyítási tehetetlensége esetében annak pusztá állításaival szemben magára átvállalni a bizonyítás terhét. Holott a fennebbi jogelv folytán, ha például felperes állításait önmaga köllőleg igazolni nem tudta, alperes minden ellenbizonyítás nélkül is feltétlen felmentését követelhetné.

Ellenkezik azon felül a köteles főeskü az igazságszolgáltatás részleghajlatlanságával; mert a bíró egyik peresfélnek sem kedvezhet jobban, mint a másiknak, de az eskü által, az egyik félnek tulnyomó előnyözésével, egészen a másik félre hártja a bizonyítási kötelességet, illetőleg csak az egyik s meglehet épen az igazságtalanabb ügyfélnek nyújt segédkezet a bíró, hogy az ellenfeléhez hasonlólag bizonyítottan állításait esküvése által perszerű bizonyosságra emelje, s ez által készséges jogüggyét megnyerje.

De nem egyezhető össze a köteles főeskü azon általános elvvel sem, melynél fogva senkisémet tartozik oly

II. Tanács polgári ügyekben.

Előadó k. t. r. b. Pipos Péter.

Pogány Zsigmond s. t. Farkas Péter e. Rákosi Mihály s. t. Csutak György e. János Dávid Kiss Mózes s. t. e. Gäertner József Theis Tamás e. Erdősi Ferencz Hátszegi r. cath. egyh. s. Havel Ferdinánd. e. Tincu Anna Herbay Sándor e.

Előadó k. t. r. b. Sándor János.

Vrács Tódor, Vrács Petru s. társai e. Gy.fehérvár város közönség, Ehrenreich András Gy.fehérvár város közön Czilea Sámuel s. neje e. Mendl Mózes, Czirlea Péter e. Mendl Mózes Margeriána Pável e. Gy.fehérvári ev. luth. egyház ifj. Hemmel Márton s. neje örk. e. Gy.fehérvári ev. luth. egyház Csizsko János s. neje Henne Rozália e.

Előadó k. t. r. b. Szolga Miklós.

Herczeg Russpoli Ágoston, kir: kincstár e. Grünbaun Simion, Popa Juon s. társai e. Szöcs Rozália, özv. Janki Eerencze e. Balázs Ignác, Tamás Lajos s. társai e. Strull Ábrahám Talaga János e. László József Szőnyi Mária s. társ e. Batosi Nina, Zámbo György e. Dumitru Stenucz Vagner Mihály e. Almesán Gyorgy Máté Almesár e. Szöke Mária s. társ, Szöke Ignác e.

Előadó k. t. p. b. Illyés Károly

Dobál Antal, Kovács Gyula e. Kovács Márton s. társ. Meneghini Giovanni s. társ. e. Pallosán Nicolae Czirlea Sámuel e. Bogdán Boldizsár Imreh Jánosné Bogdán Söfia el Grünfeld Salamon, Szentkovics Zachariás e. Kir. kincstár Izrael Gottlób s. társ e. Eisenberger Lipót gr Bethlen Róza e. Leményi János Farkas Cipra, e. Nagy Eerencz s. neje, Nagy Elek e. Schuller Mihály Krass Károly biztossa, Márkus Márk e. Szabó József s. társ Nagy József s. társai e. Jakab József Kányád közsege e. Botta Gergely, Lucsán Juon Szebeni Péter s. társ Lővész Bokor Péter e. Drágota Anna Horzsa Trifán s. társ e. Kun Mihály s. társ. Szabó István s. nője e. Novák Antal, Dávid Antal e.

III. Tanács büntügyekben.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György.

Ganea Gevige e. súlyos testi sebzés e. Sibisán György e. testi biztosság elleni kihágás i. Buta Gligor s. társ e. lopás Katona Juon ellen a btk 315 §. sz. kihágás Hamer János e. testi biztosság Dávid Lázár s. társai e. lopás i. Dencseszku Lázár e. súlyos testi seb. i. Gieb Mátheas e. testi biz; e. kih. i.

Előadó k. t. bíró Stoyka Antal.

Vajna Ágnes s. társ e. becsület sértés i. Orbu Zachi e. becsület biztosság el. kihág i. Hermán Gelb e. testi sértés kih. i. Müller János e. becsületsértés i. Tiút Susánna e. lopás i. Kuriseán George s. t. e. közintézkedés elleni kih. i. Lőfi Elekné s. társ e. lopás i. Gonneza Bukor Magdaléna e. becsület sértés Sperchezu Rádu Bukuru s. t. e. lopás i. Turk Eduárd e. testisértés i. Urda Juon e. testisértés i. Totuiu Bukuru e. becsületsértés i. Gotetiu Juon és Tomi e. testisértés i. Danes Márta e. testibiztosság e. kh. i. Krausz Sámuel e. becsület sértés i.

Jegyzéke

azon pereknek, melyek a f. hó 1872-ik év aug. 13-án tartandó nyilvános ülésben elő adatni fognak.

törvényszéki bíró Fekete Károly által.

Gr. Toldalagi Viktoré b. Bánffy Annának, Veit Adolf és g. Toldalagi Viktor e. 800 frt s. jár. i. lefoglalt ingóság iránti igénykeresete, Szakács vagy Barabás

birta, hogy a rokonokban az igazmondási képesség és akarat hiányozhatik, s ennek következtében eskütételre köteleztetvén, önmagokkal belső meghasonlásba hozatnának s igen hatalmas belső rugó, az önérdék s a lélektani kényszer ösztönözne őket hamis vallomásra és esküvése, — ezen indok mondom sokkal inkább kell vala, hogy vezérelje a törvényhozót a peres felekre vonatkozó hasonló irányu intézkedésre.

A mondottakból világos, hogy a köteles főeskü az általános jogelvekből nem védelmezhető, tehát belső jogosultsággal nem bír.

De mindezekből eltekintve is, érintettem, hogy a köteles főeskü a jogérvényesítési kényszer körébe tartozik. Már pedig bármely kényszereszköz gyakorlatilag csak úgy helyeselheto és igazságos, ha általános jogosságán észszerűségén kívül, egyuttal szükséges is s céljára hatályos, sikeres.

Azonban köteles főeskü nem is szükséges, czél-szerűtlen, népünk miveltségi fokozatának legkevésbé sem felel meg.

(Folyt. köv.)

A m. kir. honvédelmi miniszternek
1872-ik évi augusztus 7-én 27,310. sz. alatt kelt
KÖRRENDELETE
az összes törvényhatóságokhoz.

Az 1872-ik évi hadjuttalék végleges számbavétele, az idei ujonczállításnak kivételesen megállapított időszakhoz képest: augusztus 13-ától 30-áig lévén foganatosítandó: e végett, a szükséges számu példányokban, újabb és megbovitett rovatos kimutatást mellékelek ide.

A végleges számbavétel módozatát, a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 95. s 96-ik szakaszai határozzák meg. S ezeknek kiegészítéséül, az ed-

tése mellett, e részben hozzám indokolt és felvilágosító jelentést tenni.

2. A kimutatás egyes rovatainak betöltésére nézve elegendő utmutatást nyujtanak magok a rovatok czim-iratai.

S e tekintetben csak két megjegyezni valóm van.

Egyik az, hogy a 4-ik, 5-ik és 6-ik rovatokba beiktatandó számoknak ugyanazoknak kellene lenniök azon számokkal, melyek folyó évi 4000. számu körrendeletem 7-ik pontjának második bekezdéséhez képest, az idei rendes ujonczállítás eredményéről szóló, s a sorozó bizottság polgári elnöke által szerkesztett kimutatás megfelelő rovataiban foglaltatnak benn. Ha azonban a két kimutatás adatai egymástól eltérők volnának, ezen különbség oka iránt, a törvényhatóság részéről, jelentést és köllő felvilágosítást várok.

Másik megjegyzésem az, hogy a kimutatás 14., 15. és 16-ik rovataiban előjövő főösszegeknek természetesen egygyezniök kell az illető egyes rovatokba beirt részenkénti összegekkel. És így a kimutatás, mielőtt hozzám fölterjesztetnék, számvéoi vizsgálat alá is veendő, s csakis hibátlan szerkezetben küldendő fel.

3. Különösen figyelmeztetnem kell a törvényhatóságokat a kimutatás 11. és 13-ik rovataira, melyek a végleges számbavételkor a póttartaléki jutalékban maradó hátralékre és főlőlegre vonatkoznak.

A póttartalékbeli hátralék, az elmúlt évek alatt, számos sorozó járás kimutatásában hibásan értelmezett és jegyeztetett be. A védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 36-dik szakasza 2-dik pontjának helyen kívüli alkalmazásával és magyarázásával, a póttartalékba ideiglenesen beosztott egyének, a kik, az említett pontnál fogva, a közelebbi ujonczozásnál szintén fődőzendő pótlások gyanánt tekintendők, a végleges számbavételi kimutatásban hátralékkul jegyeztettek elő; s így azon összeg, mely csak a közelebbi évi ujonczozás alkalmával, az ideiglenes póttartalékosoknak visszabocsátása és újabb felhívása folytán fogta volna felszámítás és pótlás tárgyát képezni, már az előbbi év eredményéből levonattott, és hátralék mutattatott ki ott is, a hol az egész jutalék ki volt állítva, sőt néhol tul is volt haladva.

1—4

Mindennemü Iskolaikönyvek és
taneszközök a következő iskolai
évre kaphatók és megrendelhetők a
leggyorsabban

Wittich József

ujjonan berendezett és köllően ellátott könyv-, papir-
és írószer kereskedésében Maros-Vásárhelyt.

3—3

KITÜNŐ

budai, egri és vilányi vörös borok
jutányos áron kaphatók a

„Pest város“ szállodában.

1—3

Maros-Vásárhelytől három negyed órára fekvő H.-Bodon községében egy 26—27 hold terjedelmű jószág, hozzá tartozó belső és külsőkkel örk áron eladó. Értekezhetni fölöle Göldner Nándor urral Maros-Vásárhelyt, Szent-Miklós-utca 705. szám.

3—3

Pályázat.

A maros-vásárhelyi ev. ref. egyház felső-leány iskolájánál 420 frt évi fizetéssel és 80 frt lakbérrel dijjazott rendes tanítói állomásra pályázat nyitattik. A pályázók főleg a számtanban és a magyar-nyelv tudománybani képzettségüket kötelesek hiteles bizonyítványok alapján kimutatni.

A pályázati határ idő folyó év augusztus 28-ig terjed.

A felszerelt folyamodványok alólírt gondnokhoz bérmentesen czimzendők.

A maros-vásárhelyi ev. ref. egyházi tanácsnak 1872. augusztus 4-ik napján tartott gyűléséből.

Dobolyi Sándor.

17—26

VICTORIA biztosító társaság Kolozsvártt

(alapítva 1865-ben)

melynek biztosítéki alapja az 1871-ki zárlat szerint törzs- és tartalék tőkében s évi bevételekben

Ö t m i l l i ó t

halad, köztudomására hozza, hogy az idei

takarmány és gabona biztosítási üzlet

megnyilván, ezen osztályban vágó minden biztosítási ajánlatok elfogadtatnak.

Biztosíthatók pedig tűz ellen mindennemü takarmányfélék és gabonák, szabadban vagy fedél alatt, boglyákban asztagokban vagy magtárban. Eleséplés után a biztosítás a magra és tovább foly, ha az iránt jelentés tétetett.

Az épület biztosítási osztálynál kiváló figyelembe ajánltatnak a „Victoria„ által életbe léptetett

„társas-, árva vagyon- és egyházi biztosítás“

mire nézt külön, rendkívül kedvezményes, díjszabások vannak megállapítva.

Házi berendezések, mint: bútór, fehér-, ágy- ruha nemü stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál.

Ezeket kívül is biztosítás nyujtatik mindennemü lak- és gazdasági épületekre: gyárookra, mal-mokra, vasúti építkezésekre, kereskedelmi raktárookra, boltokban levő czikkekre, nyers és feldolgozott anyagokra stb. tűzvilámesapás-, rombolás- robbanás és kihurezolkodás veszélye ellen.

Egyszersmind felhivatik a t. közönség életbiztosítási ajánlatait is a „Victorianál tenni meg, mely minden irányu módozataiban a legnagyobb előnyöket nyujtja.

Bővebb felvilágosítással, átnézeti könyvekkel, a díjak iránti tájékozással szolgálnak a társasági felügyelők s vidéki ügynökségek.

a „Victoria“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt:

Wagner.

Szász.

Szőllősi Sámuel, „Victoria“ főügynöke.

Nyomtatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1872.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Lévai-ügy.

Auditatur et altera pars.

A Lévai-ügy felette nagy dimenziót vett, kivált az által, hogy több — főleg ellenzéki — lapok jól felpaprikázván azt, így elkészítve a kormány orra alá szeretnék tartani, s elvégre a közönség elébe tálni sajátos — s kormányunkra nézve éppen nem appetitlich — garnitúrral.

Ép ezért érdeklődünk mi ezen rendkívül fontossá vált ügy iránt, melynek eddigi folyamát közöljük itt alább hiven és részletesen. (Szerk.)

Pest, aug. 12.

Múlt hó 23-án a „Pesti Napló” közgazdasági rovatában a következő rövid közlemény jelent meg: „A magyar általános földhitel részvénytársulat igazgatóságából, mint olvasóink tudják, Lévay Henrik ur kilépett. E kilépés, mint halljuk, Lévay urnak kissé nehezebbre esett, és csak Erlanger ur capacitációjának köszönhető, hogy a közgyűlés nem jött azon kellemetlen helyzetbe, a még vissza nem lépett Lévai helyett egy más tagot választani. Mint halljuk, a földhitelintézet volt igazgatótanácsosa a magasabb financia teréről egészen vissza akar vonulni, s azt is sajnálja, hogy Lónyay, vagy Kerkápoly miniszterekkel egyáltalán valaha összeköttetésbe lépett. A sajnálkozás, mint halljuk, kölcsönös s így az urak nem tehetnek egymásnak szemrehányást. Különösen Kerkápoly pénzügyministről úgy tudjuk, hogy azon drága szolgáltatásokat melyeket Lévay ur neki az utolsó 30 milliónyi kölcsön megkötésénél tett, egyhamar nem fogja elfelejteni. Lévay ur azonban valószínűleg azzal vigasztalja magát, hogy beatus ille, qui paterna rura bobus exercet suis. Az nem baj, hogy a telek nem ősi; csak legyen telek.”

E rövid közlemény egy nagymérvű mozgalomnak lett megindítója. Betutotta az, mondhatni az összes európai sajtót, s kiváltképp a pesti és bécsi hírlapok heteken át e közleményt commentálták. Mi csak egy névszerint meg-

Maros-Vásárhely augusztus 16.

Mai tárczánk hozza egész terjedelmében a lapunk legközelebbi számában ígért „Neue freie Presse” vezércikkét. Felesleges ennek több oldalu érdekes voltáról részletesen szólni. Szolgáltatára áll az most már annak, a ki saját szemével kíváncsiabból terjedelmes tanúságot olvasni egy nagyon széles körű német lap magyarellenes érzelmeiről.

Nem akarjuk alaposan kutatni a fennforgó német hírlapnak ép e napokban minden praecedens nélkül felmelegített gunyoló, alánézó epés kitörése okait, mert hiszen az úgy is hálátlan munka lenne, miután tisztán és bizonyosan tudjuk, hogy e tekintetben magyar részről olyasmi nem történt, mely által a többször felidézett lap legkevésbé is indíthatatva lett volna a magyar nemzet ellen kiméletlenül vezércikkhezni. Mi egy kétségen kívül sok ésszel vezetett lapnál csak azt bámuljuk, hogy lehetett társadalmi, állami convenientiáról, szép helyzete méltóságáról, és az ált. a annyiszor és mindig fennen pengetett művelődésről egészen elfeledkezve, egy nem indokolható ellenszenv árjától engedni, magát ragadtatni. Hiszen a convenientia megsértése, sőt plane lábbal tapodása a legkiáltóbb jele a műveletlenségnek, s ha olvasó közönsége — miként állittatik — a valódi műveltség tápforrása, akkor az előtt, legkevésbé kimelő eljárása által saját maga vetkezteti magát azon méltóságból, melylyel előfizetői temérdek száma ruházta fel akkor, midőn a birodalmi lapok felébe helyezé legszelebb kiterjedtségű bizalma által. Nem akarnók hinné, pedig úgy van, hogy legtöbbször a szerencse csak emészti, de nem emeli a műveltséget, minek lélektani oka abban van, hogy egy kedvező állapotban nagyon is hajlandó az ember: elfeledkezni saját magáról s embertársairól, s kitöréseiben szükségűtől, szenvedéstől ellenőrzőve, gátolva nem lévén, korlátlanul, kártékonyan tör ki — képzelt műveltsége számlájára.

De eltekintve lélektani oldalától a fennforgó eljárásnak, mi úgy találjuk, hogy az nem célra vezető se a Lajtán tui részre, se az összes osztrák-magyar államra nézve. Ha a „Neue freie Presse” célul tűzte ki magának a Lajtántuli osztrák-német tartományoknak a nagy németországgal egyesülését siettetni, azt legkevésbé közelítheti meg Magyarország kissebbitésével, bán-

pénzügyi eljárását, jellemét, sőt egész multját, melyet becsületes ember nem hagyhat szó nélkül. Pénzügyi műveletének egyes részleteivel foglalkoztak egyes lapok, rá-szítván ezekre, hogy ne használjunk más kifejezést, a teljes incorectség bélyegét. Mindezekre a vádakra, a leg-súlyosabb természetű vádakra Lévay ur nem reflectál. Mélyesges hallgatással vonul el mellettük. Mintha e vádak nem tennék kérdésessé az egész embert, multját, jelenét és jövőjét, társadalmi állását s az ahhoz kötött üzleti és tiszteltetbéli functioikat, egy szóval sem emlíkszik meg részleteikről. E helyett azonban legnagyobb bámulatunkra a következő nyilatkozatot teszi közzé az összes hírlapokban:

„Nyilatkozat.

Három beti távollét után ma érkezvén vissza, arról értesülök, hogy egy a „Pesti Napló”-ban múlt hó 23-án megjelent cikk folytán több hazai lap személyem ellen oly híreket terjesztett, melyeket szó nélkül nem hagyhatok. Mindenek előtt határozottan visszautasítom a „Pesti Napló” azon állítását mintha én az országnak „drága” szolgálatokat tettem volna, és mindaddig míg a „Pesti Napló” nyíltan nem megmondja és be nem bizonyítja miben állottak voltaképpen azon homályos szavakkal jelzett „drága szolgálatok” a fennírt cikk íróját ezen-nel rágalmazónak nyilvánítom, mert én a magyar államtól soha és semmimélt pénzbéli jutalmat nem igényeltem és nem is kaptam.

Ugy vagyok meggyőződve, hogy a „Pesti Napló” válasza, melyet jelen felszólalásomra adni köteles, el fog némitani minden további rágalmazást; s méltán elváróm a hazai lapszerkesztőségek lovagiaságától, hogy azok, kik ellenem a „Pesti Napló” cikke után indulva, támogatást intéztek, — ugyancsak a „Pesti Napló” által köz-zéteendő válasz után, vagy azon esetben is, ha a „Pesti Napló” igazolt tényekkel előállni nem képes, minden eddigi személyem ellen megjelent rágalmakat határozot-tan vonandnak.

Kelt Pesten 1872. év aug. hó 11.

Lévay Henrik.

se érdemesítette, legkevésbé pedig arra méltó, hogy ily bántalmazó kifejezéssel éljen irányában: „Die Magyaren begehren die lautensym-pathien der Deutsch-Östereicher für Deutschland” u. s. w. A „begehren” ige már csak azért se lesz vala használható, mert a mellett, hogy a magyar nemzetnek a Lajtántuli német részek irányában minden időben tanusított nemes és méltányló magatartásával szembe nincs is értelme, de sérti az illemt, s ekkor magának a lapnak, mely ilyesmit megenged magának, érzékeny kárt okoz, mely ha momentán nem is észrevehető, de romboló viszhatása csak hamar beáll, mint egy el nem talált gyógyszeré, mely a helyett, hogy javítson, bizonyosan destrual.

S ha a tisztelt lap az öndicséretben elég bő-kezű, ahoz semmi szavunk, elvégre is a két ügy-fél közti egyenetlenséget egy harmadik, a részre-hajlatlan civilizatio dönti el. De kiméletlenül kissebbitő kifejezéseit, igénytelen észrevételünk kíséretében azért igatjuk ide, hogy azok, mint „corpus delicti”-k, szolgáljanak azokkal szembe felmutatandó védelmünk támogatásául: „Wo sollen denn die Deutsch-Österreicher ihre geistigen Berührungspunkte suchen? Etwa bei den Magyaren, deren geistigem Bedarfe eine Politik voll rhetorischer Oberflächlichkeit ohne inneren Culturdrang Genügeleistet?”

Tisztelet, becsület, de igazság is. Mi nem akarunk magunknak a kellő mértéken felül egy hajszálnyit is arrogálni; de mégis, miután a „Daily News” már 1849. márcziusi egyik számában ezt írta rólunk, hogy „magának Angliának sok eltanulni valója van Magyarországtól az alkotmányos élet téren,” hogy akkor a „Neue freie Presse” a mi politikai tudományunkat retorikai felületességnek nevezze, az mégis égrekiáltó vagy, rossz akarat, vagy tudatlanság. Mi, mikor a nem érdemelt kissebbités ellen is védjük magunkat, azt tettük s tesszük úgy, hogy a lajtántuli német részek s azok organuma ellen egyetlen bántalmazó szót nem szalasztunk ki írótolunkból. S ha a nagy német lap a művelődés iránti bennső vonzalmat határozottan meg is tagadja tőlünk, de azon bennső jutalmazó öntudatot, mely ugyan-csak a „Daily News” 1849. márcziusi számán alapszik, nem fogja elvitathatni tőlünk a hírlap-világ összes lapja se. „Az példátlan az emberi-ség történelmében, így ir a nagy tekintetű angol

mely csak általános megjegyzéseket tett ellene. Mi azonban Lévay urnak egy kérdést teszünk.

Kérdezze meg a pesti üzleti élet azon férfait, kiket becsületes embereknek ismer a világ, kiket köztiszt-telet övedz, kiknek multjához nem fűződik semmi gános s kik ennél fogva becsületüket óvják minden szennytől; ha vajjon rágalmazónak neveznék-e azt, a ki róluk adandó alkalomnál az tmondaná, hogy szolgálataikat „drágának” tartja?

Hogy van az, hogy ebben éppen Lévay ur lát „rágalmat”?

Ugy vagyunk tehát meggyőződve, hogy ama kérdéses közlemény írója a „rágalmazás” ezt a vádját igen könnyen elviselheti. A közvéleményt hívjuk fel bíról, s nem kételkedünk, hogy az csak hálával lesz irántunk, ha azt a biztosítást adjuk, hogy ily vádak ép oly kevésbé fognak eljárásunkban megtáborítani, a mint nem táboríthatnak meg más félreértések, a melyek ily támadásokkal természetesen járnak. Lévay ur felkér, hogy bizonyítsuk be neki azt, hogy szolgálatai „drágák.” Három kérdést intézünk hozzá: Vajjon a Thurn-Taxis-ügyben, melynél az utolsó pillanatban akart consortiuma számára biztosítani még két milliót, vajjon e közvetítése olcsó volt-e vagy drága?

Továbbá kérdezzük: Vajjon a 30 millió kölcsön törlesztési tervében történt hiba kiigazításakor tanusított eljárása olcsónak nevezhető-e vagy drágának?

S végül: Vajjon miért történt híres kiakolbolítása a földhitelintézet köréből? Drága, vagy olcsó szolgálatai voltak-e ennek indokai?

Ha Lévay ur az általunk emelt azon „vád” alól akarja magát tisztázni, hogy szolgálatai drágák, minde-nekelőtt e kérdésekre várunk nyílt, határozott és körül-ményes választ. Most még csak arról biztosíthatjuk, hogy nem vettük volna fel ellene sem ama közleményt, ha oly férfiak nem kezkeskednek mellette, kiknek szavába megbizunk, és hogy nagy érdekltséggel tekint mindenki L. urra, — mint fogja magát tisztázni az ellene emelt egyéb-b vádak alól.

JOGI ROVAT.

A köteles főeskü.

Dr. Soos Kálmántól

Dr. Csacsó Imre urnak e lapok hasábjain meg-jelent értekezése: „Az esküről, mint a polgári perekbeni bizonyítékról” engem is a fölvetett nem csekély fontos ságu tárgy körüli nézeteim elmondására indított; de mielőtt az eskü bizonyíték érdemleges tárgyalásába bocsátkoznám s az értekezőtől eltérő vagy avval meggyőző véleményemet kifejténém, — mit egy külön” cikk sorozatra ha-gyok fenn — megelőzőleg, mintegy hézag pótlóul a fő-eskünek egyik a kérdéses értekezésben nem érintett ne-mére, a köteles főesküre vonatkozó nézeteimet kívánom az alábbiakban, lehető rövidre szabva egybefoglalni.

Köteles vagy szükségképpen főeskünek azon ügy-döntő esküt szokás nevezni, melynek letételére valame-lyik peresfél ajánlkozása vagy önkéntes elfogadására való tekintet nélkül, jogügyének különbeni elvesztése terhe alatt, bírólilag köteleztetik.

Az ily értelemben vett, s a magyar törvénykezés, rendtartásban is jelentkező köteles főesküt sem általános jogi elveknél, sem tapasztalati adatoknál fogva nem tar-tom igazolhatónak.

A köteles főeskü mindenek előtt nem igazságos; mert ellenkezik a személyiség jogának azon szükségké-peni követelményével, mely szerint mindenki cselekvé-nyeit a mennyiben ez által mások jogait tényleg nem sérti, szabadon választhatja, ugy a kínálkozó bizonyítási eszkö-zöket is tetszéséhez képest választhatja vagy nem; tehát ellenkezik a szabad rendelkezhetés jogával, az akaratra szabad elkövetésével;

ellenkezik a természeti becsület és jó hírnév jogá-val, melynél fogva bár ki is mindaddig becsületesnek s állítása való hűnek tartandó, míg az ellenkező reá nem bizonyíttatik, a nélkül hogy állításait vallásos szentesítés-sel is megerősíteni köteleztethetnék;

nem fér össze a törvény előtti egyenlőség elveivel, mert nyilatkozatának ellenfele ellenkező, s hasonlólag bi-zonyítatlan állításaival szemben, a bíró csak úgy hajlandó hitelt adni, ha azt esküjével is megerősítendi; holott min-denki állításainak a jogegyenlőség elvénél fogva legalább is egyenlő érvényt igényelhet a másikkal, s ehez képest követelheti az előbbi állapotban való megtartását mind-addig, míg annak jogtalansága tényleg nem bizonyíttatik be.

A köteles főeskü továbbá a lélektani kényszer ne-mét képezi, mely hamis eskütételre, az igazság elnyomá-sára, elferdítésére vezet, már pedig a jogtalanságra sz-tőnző és vezető eszköz jogosnak nem nevezhető.

Ha már, mint kényszereszköz önmagában véve sem igazolható, annál kevésbbé van helyén a polgári eljárásban, melynek céljával: az alaki igazság kiderítésével, az u. n. tárgyalási per természetével, (melynek lényege a per-lekedés folyamának az ügyfelek szabad vezethetésén, s a bíró nemleges feladatán sarkallik) összeütközésbe jő. Ezen

Szini szemle.

Lob und Tadel musz, ja, seyn.
Goethe.

Augusztus 13. Kedden. „A szövetségek.“ Moreau Páltól, vigjáték 3 felv.

A darab ma azért őltnémileg fontosabb szint magára, mert Trouvilleben jádzik, hova a napokban Thiers is menekült, a kirekesztőleg öreg vállaira nehezülő állam terhektől kissé pihenni.

A színmű egnébíránt erkölcs sértés nélkül időtöltő. Egy eleven és mielt nőnek rendkívüli ügyessége, könnyűsége, találékony esze; egy derék katonának társadalmi darabossága, s a franciaia szinte kiapadhatlan beszéd bő-ség, folyékony-ság jól — de kissé bőven — vannak festve a darabban; s a mindig jeles Boér Emma — Doley Henrietteben — az első, Krasznai — Rech Gastonban — a másodikat, és Halmi — Mauri Fülöpben — a harmadikat, művészileg adták. A többiek is, Kendi — az élő hirlap —, Parragh — Mongerard —, Körössiné — Mongerard neje — és Kendiné — Mongerardné unokahuga — mindnyájan oly figyelemmel s valódi francia könnyűsággal jádztak, mely kivívta elismerésünket és meggyőződésünket az iránt, hogy ők nemes hivatásukat felfogták, a közönség iránti kötelességüket érzik és értik, s mindkettőnek megfelelni, eleget tenni törekednek.

— Urambátyám! igen dicséri ezeket a színészeket; — mondá. egyik színmű előadása alkalmával, egy hozzá-m közel ülő öcsém és barátom.

— Ezen indokolhatlan megszólítást elhordozom, de a méltánytalanság méltó vádja alá jönni, bizonyosan nem fogok.

Lón részünkről a felelet.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében 1872. aug. 19-dikén és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

I. tanács polgári ügyekben.

Előadó k. t. b. Binder Mihály.

Riminoff Károly, Krausz P. e. Klein M. Stirner K. r. t. e. Panfilie Reb., Stulca Miklós e. Volya köz-ség, Szibjel közs. e. Neumann Sal., Pascu Gy. s t. e. Branisca Jan., Branisca Bui. s t. e. Csorogariu Miklós, Pascu Jan. e, Sepsi Gáspár, Sepsi Anna e. Kack Sóna, Róth György e,

Előadó k. t. b. Ferencz Károly.

Fritzu Manu Muncánu, Tanaszie Vasília Oprea e. Lupea Hasiagánu, Stelea Juon e. Dancilla Juon, Fontana Mária és társai e. Tamás Juon, Bell Juon Birna e. Piltia Miklós, Burchez Henrich e. Kristóf Károly és társa, Szekeres Jánosné volt Pál Elekné e. Benkő József, Koncz Károlyné e. Gr. Bethlen Sándor, Hersch Moise e. Vinczán Toma, Vinczán Petru e. András Antal, Madaras István e.

(Vége köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet

(aug. 14.)

50% metallique	64.70
50% nemz. államkölcson	64.70
1860. államkötvény	103.70
Bankrészvény	837.—
Hitelrészvény	333.50
London	12.70
Ezüst	110.85
Arany	5.37
Napoleon arany	8.9
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.50
„ „ „ temesi	81.50
„ „ „ erdélyi	79.75
„ „ „ horvát-slavon	—9—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

Nyilttér.*)

Böhm Mór urnak helyett.

Miután önnek a közelebből ellenem közzé tett czikke valamint egész eljárása sem a miveltség, sem az illem kívánalmainak meg nem felel, önnel mint ily miveletlen s rágalmazó egyénnel, minden vitatkozást ezennel félbe szakítok.

M.-Vásárhelytt 1872 aug. 16-án.

Andrássi József.

*) Az ezen rovatbani cikkekért legkisebb felelősséget sem vállal a szerkesztőség.

HIRDETMÉNYEK.

Sz. 988. eln. 1872.

1—3

H i r d e t m é n y.

A maros-vásárhelyi kir. törvényszéki elnökség részéről közhirre tétetik, miszerint ezen törvényszék hivatalai és börtön helyiségei számára, az 1872/73. évi téli időszakra szükségeltető 118 és 1/2, hosszú ol, jó kemény száraz tűzi bikfa beszerzése végett, a törvényszéki elnöki irodában Maros-Vásárhelyen, a Szt-Miklós-utcza Mikó-, Veress-féle helyiségben folyó év **augustus hó 29-ik napján reggeli 9 óra-kor** nyilvános árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni szándékozók azon megjegyzéssel értesíttetnek, hogy az árlejtési feltételek az elnökségnél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

A kir. törvényszéki elnökségtől M.-Vásárhelytt, 1872. augusztus 12-én.

Dr. Damokos, elnök.

5—*

Legujabb törvényke-zési munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt.

Érdekes ujdonság!

Az 1872. évi Törvények gyűjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

Kézikönyv a
BIRÓSÁGI VÉGREHAJTÓK
számára

irta: dr. Dárdai Sándor, ára 2 frt.

SZABÁLYRENDELET

az irodai szükségletek fedezése, az irodai általános kezelése és az erről vezetendő számadás tárgyában.

Szabályrendelet,

a bünvádi eljárási költségek meghatározása tárgyában, ára 50 kr.

Az új vadásztörvény

függelékül állandó vadásznap-tárral, ára 40 kr.

AZ UJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Törvénycikk a vadászatról

függelékképen az abban hivatkozott,

mezei rendőrségi törvénynyel

kiegészítve, s betűrendes tárgymutatóval ellátva, ára 40 kr.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügyminister által javaslatba hozott

Szabályok a bünvádi eljárás

tárgyában ára 40 kr.

Kapható továbbá:

A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

(málna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat.

tenyésztése

különös tekintettel a szőlő-lugas miveltésre ára 50 kr.

M a g y a r o s a n

irta Gyergyai Ferencz, ára 1 frt 40 kr.

Helység-névtár.

Erdély községeinek betűrendes névtára, ára 1 frt 50 kr.

Ennélfogva nem is követelhetette s még kevésbé kap-hatta meg azt, akár egészben, akár fele részben.

Általában tehát, Léway urtól el is tekintve, biztosan állithatjuk, hogy ama kölcsönnek minden költségét a consortium viselte a fizetett és a kibocsátási ár köztükülömbb-ségből. Kivételt csupán a kötvények előállítására fordí-tott 15,000 s a befizetések beszállításáért fizetett 75,000 frt képez, úgy mint ez az 1871-ik előirányzatban tisz-tán olvasható.

Helyi dolgok.

— **Katonai hírek.** A Niederland ezred Panit, Ber-genye és Bándon lesz elszállásolva. A törzse városunkban.

Az aug. 18-án elbai disztribúcióra az előkészületek nagy-ban folynak. Diszitményeket bécsből hozatnak, az ebédet Márkus Márk készíti. A poigári rendből is nagyon so-kan vannak az ünnepélyre meghíva u. m. a főbb hivatal-nokok, szerkesztők, papok stb. Az ünnepély emelésére az ebéd ide-je alatt a katonai zenekar fog játszani. Kezdeté 7 órakor.

— **Mult esütörtökön** a piaci katonazenét az eső ismét meghusítottta. Jupiter, Pluvius könyörülj rajtunk!

— **A világ végéről** mindenki beszélt ugyan, de hinni nem hitte, lélektani szempontból nem is hibette senki, de minden psychologia daczára is városunk egy ré-szében, hol a régényes kelet egy legkevésbé sem régényes népe lakik az aug. 11 és 12 közötti éjszakán minden ház-nál gyertya égett és a háziak várták nagy áhítattal a vi-lág végét. Azonban ez egyszer a hirdetett előadásból, meg-lehet készülékek hiányából semmi sem lett.

— **Folyó hó 15-én** minden ünnep s rossz idő da-czára igen jó hétivásár volt. S a vevőknek, sem az eladók-nak nincs mit zugolódniok.

— **Valami Podanyi** két férfi s három nőből álló „világhírű“ énekkar kísért újra városunkban. Már két este akartak Márkus Márk üveges pavillonjában énekelni de bizony a rossz idő miatt mindkét „concert“ szerencsé-sen elmaradt.

— **Időtöltés** a saison mortban. Két atyafi a na-pokban borozgat egy városunk végén levő kocsmában. Pohár poharat, szó szavat követ, míg végre azon veszik észre magukat, hogy hajba kaptak. Dulakodnak ott egy e jelenlétük nagy gyönyörűségére, de végre megkaptak az egyik a másikat földhöz vágja úgy, hogy az ajtókösző-bön fejét betöri; aztán nem tekintve annak sebesültségét még lábánál fogva körülhúrez olja néhány-szor az udvaron. A szegény székelty falusbéli érzelmetlenül vérbe fagyva hagyva szállíták haza. Ez eset nekünk épen a győztes tett hőse beszélte el nagy dicsekvőleg. Miveltség hol vagy?

Nyilvános elismerés. Alábbi sz. ernyei lakosok a közelebből sz. Ernyében történt tüzeset alkalmával a magyar kölcsönös biztosító banknál biztosított épületeink tűz által semisítették meg, nem valánk ismeretese az ily tüzesetek körüli eljárással; a meg történt tüzkárt ké-sőre a szabályszerű 3 napi bejelentés után 22 nap mulva jelentettük be a legközelebbi ügynökségnél; mindazon által, habár jogában állott is nevezett tisztelt banknak kárainkat merőben elutasítani, tekintetbe vévén szomorú helyzetünket, kárunkat Holczér Gyula vezér ügyvivő ur által minden levonás nélkül pontosan kifizettette s midőn ezen valóban határtalan igazságos eljárásáért a tisztelt banknak hálánkat nyilvánítjuk, egyszersmind ezen erköl-csi intézményt a közönségnek méltó figyelmébe ajánlani emberbaráti kötelességünknek tartjuk. Székely György, Jónás Florika károsultak.

— **A Maros-Vásárhelytt** fölállítandó árva-ház ér-dekében városunk fiatalsága műkedvelői előadások létre-hozásán fáradozik, mely czélból már párszor gyűlések is tartattak s egy 14 tagú előkészítő bizottság küldetett ki a vé-gett, hogy ez eszme terjesztés mellett, pártoló de főleg mű-ködő tagok nyeressenek meg a terv kivételére. Terv sze-rint az előadások a kolozsvári szintársulat eltávozásával, október hó elején vennék kezdetüket.

A czél oly szent, melynek létesítése mindnyájunk részvételével találkozik, s egyszersmind örvendetes jelét adja kezdeményező fiatalságunk higgadt és komoly gon-dolkozásának.

Miként értesültünk azonban komoly aggály merült fel a működő női tagok megnyerése fölött, miért is a köze-lebbi bizottmányi gyűlésben határozattá vált, hogy a he-lyi nő egyesület árvaházi bizottmányának elnöke gróf Tol-dalagi Victor né ő nagysága keressék fel küldöttségileg ez eszmének a női körökbeni terjesztése s lehetőleg mentől számosabb működő tag meg szerzése végett.

A két tagú küldöttség már folyó hó 18-án teljesí-tendi megbízatását s megvagyunk győződve, hogy a nemes grófnő ismert áldozatkészségével karolja fel ez eszmét. Egy perezig sincs okunk kételkedni azon is, hogy M.-Vásárhely lelkes hölgyei eltaszitsák maguktól az eszközt, mellyel a szeretett és könyörületesség eltárára hozhassanak áldozatot.